

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Nagy-Fekete-Kozák és Pátzay Ügyvédi Iroda, dr. Pátzay Péter Pál ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Kóródy Mária ügyvéd által képviselt I. rendű, a Vízvári és Társai Ügyvédi Iroda, dr. R. Szabó Attila ügyvéd által képviselt II. rendű alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. október 4. napján kelt 35.P.20.457/2009/23. sorszámú ítélete ellen, a felperes részéről 24. sorszám, az I. rendű alperes részéről 25. és 29. sorszám, a II. rendű alperes részéről 26. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését a per fő tárgya és az első fokú perköltség tekintetében helyben hagyja, míg a kereseti illeték térítése tekintetében részben megváltoztatja, és a felperest a kereseti illeték megtérítési kötelezettsége alól mentesíti, egyben az alperesek által megtérítendő kereseti illeték összegét 336.000 (háromszázharminchatezer) forintra felemeli.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 682.000 (hatszáznyolcvankettőezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében az I. rendű alperest kölcsön visszafizetése jogcímén 5.600.000 forint és ennek 2006. augusztus 1. napjától számított Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti késedelmi kamatai megfizetésére, míg a II. rendű alperest a fenti teljesítés elmaradása esetén zálogtárgyból történő kielégítés tűrésére kérte kötelezni. Kérte egyúttal az ítélet előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítását.

Az I. és a II. rendű alperesek 800.000 forintot meghaladóan a kereset elutasítását kérték. Az I. rendű alperes állította, hogy a szerződés szerinti 5.600.000 forintos kölcsönösszeg a szerződés megkötésekor már 1.600.000 forint kamatot tartalmazott, ezért mindössze 4.000.000 forintot kapott kézhez. Állította továbbá, hogy részéről 3 alkalommal 1.600.000 forint visszafizetése megtörtént, így a fennálló tartozása az általa elismert 800.000 forint és ennek 2009. március 26. napjától számított kamatai. Előadást tett arra, hogy arannyal való teljesítést ajánlott fel a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 5.600.000 forint tőkét és ezen összeg után 2006. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy a közte és a felperes között 2004. július 29. napján létrejött jelzálogszerződés alapján a fenti összeg a ... hrsz. alatt felvett, természetben a ..... szám alatti ingatlanból, mint zálogtárgyból való kielégítését tűrje, amennyiben az I. rendű alperes teljesítése elmarad. Kötelezte az I. és II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 300.000 forint perköltséget. Kötelezte továbbá I-II. rendű alpereseket az államnak külön felhívásra 288.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. Kötelezte a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak az alperesek által elismert követelésrész után járó, 48.000 forint le nem rótt eljárási illetéket. Egyebekben a felperes kereseti kérelmét - az ítélet előzetes végrehajthatóvá nyilvánítása iránti kérelemmel is egyetemben - elutasította.

Az ítélet indokolása értelmében az elsőfokú bíróság a csatolt okiratok alapján megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes között 5.600.000 forint erejéig 2004. július 28. napján a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. Megállapította továbbá azt is, hogy a kölcsönszerződés biztosítására 2004. július 29. napján kelt okirattal az alperesek a ..... helyrajzi számú ingatlanra jelzálogszerződést kötöttek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I.r. alperes azon túlmenően, hogy 800.000 forint összegben elismerte a tartozást, a kölcsönösszegre vonatkozó előadását kétséget kizáróan a felperes által csatolt okiratokkal szemben bizonyítani sem okirattal, sem tanúvallomással nem tudta. Megállapította, hogy alperesek 800.000 forint összegben elismerték a tartozást, ugyanakkor rögzítette - utalva a tanúvallomásokra is -, hogy az alperesek nem tudták kétséget kizáróan azt bizonyítani, hogy az I.r. alperes bármiféle összeget teljesített volna. Azt elfogadta a felek egyező előadása alapján, hogy az alperes megkísérelt aranyban teljesíteni, azonban ez a teljesítés nem jött létre, így ennek a ténynek a részletes vizsgálatát mint irreleváns tényezőt mellőzte az elsőfokú bíróság. A perköltségről a Pp. 78. § alapján döntött arra figyelemmel, hogy

alperesek 800.000 forint körében elismerésben voltak, így ebben a %-os arányban rendelte viselni az eljárással felmerült költségeket. Az ítélet előzetes végrehajthatóságáról előterjesztett felperesi kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes, az I. rendű alperes és a II. rendű alperes is fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezése kizárólag a perköltségre, a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt eljárási illetékre vonatkozó első fokú ítéleti rendelkezés megváltoztatására irányult akként, hogy az alpereseket kérte kötelezni a teljes 336.000 forint eljárási illeték megfizetésére. Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a felperest 48.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte, mert a Pp. 80. § (1) bekezdésének helyes értelmezése szerint az abban szereplő két feltétel együttes megvalósulása esetén kell a felperest perköltségben marasztalni. Megítélése szerint az alperesek a perre okot adtak azzal, hogy többszöri írásbeli felszólításra sem fizették meg sem az elismert, sem a teljes tartozás összegét. Az I. rendű alperes át sem vette az írásbeli felszólítást, így ezen magatartás adott okot a per megindítására. Álláspontja szerint az első tárgyalást közvetlenül megelőzően benyújtott ellenkérelemben foglaltak azonnali elismerésnek nem tekinthetők, figyelemmel arra is, hogy az alperesek a tárgyaláson nem jelentek meg. Megítélése szerint a perre II. rendű alperes is okot adott azzal, hogy az első tárgyaláson nem tett elismerő nyilatkozatot.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az ítélet megváltoztatását és a keresetnek az alperesek által elismert 800.000 forint összegű követelésrészt meghaladó elutasítását kérte. Felülvizsgálni kérte az elsőfokú bíróság által felperes jogi képviselője részére megítélt ügyvédi munkadíjat is, mivel az a perérték 5%-ánál magasabb összegben lett meghatározva és a kifejtett ügyvédi munkával sem áll arányban. Utalt a kölcsönszerződés létrejöttét követő írásbeli felszólítások időpontjára, az I. és a II. rendű alperes fiának tanúvallomására, a HILD örökjáradékkal kapcsolatos előadásra, továbbá a 2.000.000 forint megfizetése körében tett egyezségi ajánlatra. Megítélése szerint a felperesi tanúk alátámasztották azt az előadást, hogy bár I. rendű alperes korábbi megállapodás szerint felkínálta felperes részére a kölcsön arányban történő törlesztését, azt a felperes mégsem fogadta el. Álláspontja szerint az okiratok alátámasztották azon előadását is, hogy a felperes azért újította meg egy évvel a kölcsön lejártának időpontját, mert már a kamat teljes összegét törlesztette, ugyanakkor ennek ellenkezőjére a felperes elfogadható magyarázatot nem adott, továbbá arra sem, hogy a törlesztésre irányuló felajánlásra miért nem válaszolt, miért nem fogadta el, illetőleg miért nem tárgyalta felperes a törlesztés érdekében. Szerinte, ha ténylegesen nem törlesztett volna semmit a felvett összegből, akkor felperesnek mind a felajánlott aranyat, mind pedig a részletekben felajánlott 800.000 forintot el kellett volna fogadnia, mely életszerűtlen viselkedés szerinte nem lett volna figyelmen kívül hagyható a bíróság által. A felperes magatartására is figyelemmel pusztán az a körülmény, hogy a tartozás

visszafizetéséről elismervényt nem tudott csatolni, nem jelenti a felperesi kereset alaposságát. Előadása szerint az elsőfokú bíróság nagyvonalúan elsiklott azon tény fölött, hogy a felperesi képviselő 2.000.000 forint megfizetése esetén rendezettnek tekintette volna a jogviszonyt. E körülmény mellőzésének okát az ítélet indokolása nem tartalmazza. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyta I. rendű alperes fiának tanúvallomását, illetve azt a kölcsön visszafizetése körében nem értékelte helytállóan. Szerinte az elsőfokú bíróság az eset összes körülményére nem fordított figyelmet, a tényállásnak csak a felperesre kedvező részleteit ragadta ki a bizonyítási eljárásból. Nem tisztázta azokat a logikai ellentmondásokat, amelyek a felperesi magatartás, illetőleg a feltárt tények között fennálltak és az ítéletben sem indokolta meg, hogy a tényállás szempontjából irányadó körülmények figyelembevételét miért mellőzte és így a tényállás részleteiből jogilag téves következtetést vont le. Ségelmezte, hogy a II. rendű alperesi képviselő azon indítványára, miszerint a felperes igazolja, hogy a teljes kölcsönösszeg a rendelkezésére állt, az elsőfokú bíróság nem reagált és ítéletének indokolásában sem adta okát az indítvány mellőzésének. Egyebekben utalt arra, hogy I. rendű alperes és Juhász Attila tanú is állította, hogy I. rendű alperes ténylegesen csak 4.000.000 forint kölcsönt vett át. Megítélése szerint az okirat kötött bizonyítóerejével szemben az általa hivatkozott tények, és a felperesi magatartás egybevetésével bizonyította, hogy 4.800.000 forintot törlesztett.

A II. rendű alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását: az I. rendű alperes 800.000 forint tőke és járulékai megfizetésére irányuló marasztalását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására utasítását kérte. Fenntartotta a per során tett bejelentéseiben és indítványaiban foglaltakat és csatlakozott I. rendű alperes érdemi fellebbezésében előadottakhoz. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az I. rendű alperes részéről történt részteljesítéseket, illetve az egyezségi ajánlatot, továbbá azt, hogy a kölcsönszerződésben foglaltak ellenére a felperes csak 2007. márciusában élt írásbeli felszólítással. Kiemelte, hogy a rendszeres részteljesítések „lepapírozására” a felperes és az I. rendű alperes, valamint annak családja közötti rokoni, baráti, üzleti kapcsolat miatt nem került sor. A II.r. alperes mindezen túlmenően a felperes részére megállapított illetékfeljegyzési jog megalapozottságát is vitatta.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezését meghaladóan az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta indokai alapján, figyelemmel arra is, hogy megítélése szerint hatályon kívül helyezési ok nem áll fenn.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (3) bekezdésére is figyelemmel a fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

Az alperesek fellebbezése megalapozatlan. A felperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a per fő tárgya vonatkozásában az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokolásával teljes körűen egyetértett. A Pp. 254. § (3) bekezdése alapján utal az abban foglaltakra. Az alperesek által a fellebbezésben előadottakra figyelemmel az alábbiakat emeli ki:

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint tájékoztatta a feleket a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről, így az alperesek a bizonyítás sikertelenségének következményeivel is tisztában voltak.

Felperes a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratokkal igazolta követelését. A 2004. július 28. napján kelt „Kölcsönszerződéssel” mint teljes bizonyítóerejű magánokirattal bizonyította, hogy közte és az I.r. alperes között a Ptk. 523.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre. Az I.r. alperes a 2004. július 31. napján kelt, szintén teljes bizonyítóerejű magánokiratba (Pp. 196.§ (1) bekezdés a) pont) foglalt „Elismervénnyel” a kölcsönszerződésben meghatározott kölcsönösszeg átvételének tényét ismerte el. A Pp. 196.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt 2005. augusztus 17. napján kelt „Kölcsönszerződést meghosszabbító okirat”-tal mint a kölcsönszerződést a kölcsön visszafizetésének határideje tekintetében a Ptk. 240.§ (1) bekezdése szerint módosító okirattal a kölcsön ténye és összege megerősítést nyert. Ezen okiratokkal szemben a bizonyítás az I.r. alperest terhelte. A 2005. augusztus 17. napján kelt okirat tartalmát tekintve a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozás-elismerésnek is minősül, amellyel szemben a bizonyítás az I.r. alperest terhelte. Mindezek alapján az I.r. alperest, illetve az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az I.r. alperes nem a kölcsönszerződésbe foglalt összeget vette át kölcsönként, hogy a kölcsönt visszafizette, illetve mikor, milyen összeget fizetett vissza, azaz tartozása nem áll fenn, illetve tartozása kizárólag az általa elismert összeg erejéig áll fenn.

A rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206.§ (1) bekezdése szerinti mérlegelésével megállapítható azonban, hogy alperesek a bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget. A felajánlott bizonyítást, a 23. sorszámú jegyzőkönyv 23. oldalán rögzített nyilatkozatuk szerint visszavonták, azonban a felajánlott bizonyítás foganatosítása esetén sem lett volna alkalmas az állításaik alátámasztására a teljes bizonyítóerejű magánokiratokkal szemben. A Fővárosi Ítéltábla rámutat, hogy a felperesnek a követelés fennállta szempontjából szükségtelen lett volna bankszámlával azt bizonyítania, hogy a kölcsönszerződésben szereplő 5.600.000 forint a rendelkezésére állt, hiszen önmagában a bankszámlán szereplő összeg nem bizonyítja, hogy nem állt a felperes rendelkezésére a kölcsönadott összeg. Az átadott kölcsön összege teljes bizonyító erejű magánokiratokkal bizonyított. Pusztán a szerződést módosító magánokirat létrejöttéből nem következik, hogy azért módosították a kölcsön visszafizetésének határidejét, mert a szerződés módosításig az I.r. alperes az ügyleti kamat teljes összegét törlesztette. A felperes magatartásából nem lehet következtetést levonni a részteljesítések megtörténtére vonatkozóan sem. A részteljesítések tényként megállapítására a tanúvallomások nem voltak alkalmasak.

A kölcsönszerződés alapján az I.r. alperes forintban kapott kölcsönt, az így fennállt pénztartozást a Ptk. 231. § (1) bekezdése értelmében forintban kellett megfizetni.

Ezért a felperes az I.r. alperes által felajánlott, nem szerződésszerű - aranyban történő - teljesítést nem volt köteles elfogadni.

Az a körülmény, hogy a felperes egyezségi ajánlatában 2.000.000 forint megfizetése esetére kilátásba helyezte a követelést biztosító jelzálogjog törlését, azaz, hogy a II.r. alperest kiengedi a kötelemből, nem jelenti, hogy a főkötelem alapján fennálló teljes kölcsön tartozást is teljesítettnek tekintette volna.

A fentiek kiemelésével az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte. Az alperesek állításait nem bizonyították, illetve az annak alátámasztására rendelkezésre álló bizonyítékok nem voltak alkalmasak arra, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratokkal szemben a kölcsöntartozás alacsonyabb összegét, illetve a kölcsön visszafizetésének tényét kétséget kizáró módon bizonyítsák.

Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt nem sértett, a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése, illetőleg megismétlése a fentiek alapján nem volt indokolt, így az ítélet hatályon kívül helyezésére törvényes ok nem merült fel.

Ezért az elsőfokú bíróság a per fő tárgya tekintetében helytállóan hozta meg marasztaló rendelkezését.

A perköltséget támadó alperesi fellebbezések sem alaposak.

Az alperesek a felperes részére az Itv. 60. § (1) bekezdése alapján engedett illetékfeljegyzési jogot alaptalanul kifogásolták. Megállapítható, hogy az eljárás folyamán felmerülő költségek - bár a felperes létfenntartását ugyan nem veszélyeztették volna, de fennállt a lehetősége, hogy jelentős, jövedelmi és vagyoni viszonyaival arányban nem álló - megterhelésként jelentkezzenek.

Az alperesek előadásával szemben az is rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság a felperes vonatkozásában felmerült ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontjának helyes alkalmazásával határozta meg.

Ugyanakkor a felperes, az alperes által elismert 800.000 forint fennálló tartozás után fizetendő illeték áthárítását alappal sérelmezte. Ennek keretében helytállóan mutatott rá, hogy a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglalt kettős feltétel jelen perben nem valósult meg. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperesek azzal, hogy többszöri írásbeli felszólításra sem teljesítettek szerződészerűen, a perre okot adtak, így a Pp. 80. § (1) bekezdésben foglalt konjunktív feltétel hiányában a felperes teljes pernyertessége alapján az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti illeték megfizetésére részben sem volt kötelezhető.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel nem támadott részében nem érintette, fellebbezett rendelkezését a per főtárgya és az első fokú perköltség tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, míg a kereseti illeték térítése tekintetében a rendelkező részben foglaltak szerint változtatta meg.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárási költség viseléséről - az alperesek eredménytelen, míg a felperes eredményes fellebbezése folytán - a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott. A felperes jogi képviselője munkadíját a 32/2003. (VIII.

22.) IM rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés 4/A.§ (1) bekezdés alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel állapította meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga és az alperesek személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetékeket az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § szerint az állam viseli.

Budapest, 2011. április 7.

. Németh László sk.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.  
sk.

Dr. Molnár Ágnes

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelélül:

Réczi Imréné  
bírószági ügyintéző